

PROGRAM WYCHOWAWCZY

w oparciu o uniwersalne wartości

„ ŻYJ W ZGODZIE ZE SOBĄ ”

DO UŻYTKU WEWNĘTRZNEGO

*Przedszkola w Nowej Wsi Lęborskiej
i oddziału zamiejscowego w Lubowidzu*

PROGRAM OPRACOWAŁY:

mgr Irena Michnik

mgr Izabela Champel

SPIS TREŚCI

1.	Wstęp.....	s 2
2.	Oczekiwania społeczności XXI wieku.....	s 3
3.	Analiza aktów prawnych.....	s 3
4.	Misja Przedszkola.....	s 4
5.	Sylwetka absolwenta przedszkola.....	s 4
6.	Zadania przedszkola w aspekcie kształtowania podstawowych wartości moralnych.....	s 5
7.	Powinności opiekuna-wychowawcy, nauczyciela.....	s 5
8.	Metody i formy osiągnięcia celów wychowawczych.....	s 7
9.	Kodeks Przedszkolaka.....	s 7
10.	Podstawowe cele programu.....	s 8
11.	Harmonogram działań, termin, formy realizacji, standardy osiągnięć dzieci.....	s 9
12.	Dodatkowe warunki realizacji programu.....	s 12
13.	Ewaluacja.....	s 13
14.	Literatura.....	s 14

WSTĘP

Przedszkole, jako instytucja w większym stopniu wychowująca niż ucząca, przekazuje dzieciom przede wszystkim treści wychowawcze wplecione w rytm życia codziennego, zajęć, zabaw itp. Wyposaża „małego człowieka” w bagaż norm, zasad postępowania pomocnych w życiu każdego z nas. Kształtuje zatem określone postawy moralne. Wartości to bardzo szczególny aspekt życia. Nie wystarczy wiedzieć, co jest dobre, a co złe. Trzeba to jeszcze głęboko odczuwać i mieć wolę życia według tych wartości.

Niniejszy program powstał w trosce o wspomaganie rozwoju emocjonalno-społecznego dzieci oraz kształtowania w nich zachowań społecznie akceptowanych. Służy on realizacji treści zawartych w programie wychowania przedszkolnego z zakresu edukacji moralno-społecznej i jest zgodny z podstawą programową MEN.

Bazę programową określają, według S. Wlazło, cztery fundamentalne wartości w wychowaniu przedszkolnym; tj: bezpieczeństwo, zdrowie, kultura bycia, współdziałanie w grupie rówieśniczej, wpajanie wartości moralnych.

Program będzie realizowany przez wszystkie nauczycielki grup przy współpracy z rodzicami. W celu lepszej realizacji tego programu odbędą się szkoleniowe rady pedagogiczne, spotkania nauczycieli z rodzicami, z przedstawicielami poradni psychologiczno-pedagogicznej, straży pożarnej, policji i innych, w celu poszerzenia wiedzy zawartej w programie.

Ewaluacja programu dokonana zostanie po roku pracy. Zostanie on aktualizowany bądź poszerzony o nowe problemy, w miarę potrzeb placówki.

1. Oczekiwania społeczności XXI wieku.

W ostatnich latach pojawiły się dwie tendencje, które w szczególny sposób podniosły poziom wyzwań związanych z wychowaniem dzieci: narastający materializm oraz przemoc w powszechnie dostępnych mediach. Dotyka to szczególnie rodzin, w których zaprzestano poświęcać czas i uwagę tradycyjnym rozrywkom, wartościom kulturalnym i duchowym. Wiele dzieci spędza swój wolny czas przed ekranem telewizora bądź komputera. Małe dziecko nie potrafi odróżnić niestety fikcji od rzeczywistości. Zaczyna się znieczulać, przestaje reagować na czyjeś cierpienie, ból, krzywdę. A więc przemoc w mediach nie pozostaje bez wpływu na naszych najmłodszych. Filmy, programy telewizyjne, gry komputerowe, wideo - sankcjonują brak humanizmu i szacunku.

Myszę, że wychowawcy małych dzieci jako pierwsi mają za zadanie uświadamiać, że technologia i materializm to nie wszystko. Uświadamiać, że istnieją wartości uniwersalne, ponadczasowe, które tkwią w każdym człowieku.

A wkraczając w XXI wiek musimy wzmocnić wysiłki na rzecz edukacji naszych dzieci, a tym samym odwołać się do naszych nadziei i marzeń o lepszym świecie. Tak więc, istotą programu jest określenie najważniejszych zasad i środków rozwoju jednostki jako całości. Jak również to, że w procesie wychowania w duchu wartości dziecko jest postrzegane jako jednostka - odrębna osoba, która działa wraz z innymi, sobie równymi. Ujednolicenie całego procesu edukacyjnego i wychowawczego przyczynia się do rozwoju osobistego jednostki, a jednocześnie wytworzeniu się kultury moralnej całego społeczeństwa.

2. Analiza aktów prawnych.

Podstawą stworzenia tego programu są następujące akty prawne:

- Konwencja o Prawach Dziecka
- Statut Przedszkola
- Ustawa o systemie oświaty
- Program wychowania i edukacji przedszkolnej
- Karta Nauczyciela

3. Misja przedszkola.

Edukacja przedszkolna to bardzo ważny etap w systemie oświaty i polityce społecznej większości krajów. Wiemy na pewno, że doświadczenia edukacyjne zdobywane w wieku przedszkolnym mają ogromny wpływ na przebieg edukacji szkolnej i późniejsze losy każdego człowieka.

Nadrzędnym celem wychowania przedszkolnego jest -

„wspomaganie i ukierunkowanie rozwoju dziecka zgodnie z jego wrodzonym potencjałem i możliwościami rozwojowymi w relacjach ze środowiskiem społeczno-kulturowym i przyrodniczym.

Priorytetem naszego przedszkola jest:

- * Utrzymanie bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki.
- * Wspomaganie indywidualnego rozwoju każdego dziecka.
- * Tworzenie warunków do wielostronnego, intensywnego uczestnictwa dzieci w działaniu,

- przeżywaniu i poznawaniu otaczającego świata.
- * Organizowanie różnorodnych sytuacji wychowawczo-edukacyjnych.
  - * Wdrażanie dzieci do bezpieczeństwa i umiejętności unikania zagrożeń.
  - * Kształtowanie postawy patriotycznej, poprzez budzenie poczucia tożsamości narodowej i przynależności państwowej.
  - * Promowanie i wdrażanie uniwersalnego systemu wartości.

4. Sylwetka absolwenta przedszkola.

Dziecko kończąc edukację przedszkolną:

1. Ma poczucie własnej wartości.
2. Zna swoje prawa i obowiązki wynikające z Kodeksu Przedszkolaka i Konwencji Praw Dziecka.
3. Zna podstawowe normy społeczne.
4. Jest zainteresowane otaczającym światem.
5. Jest samodzielne i pomaga innym.
6. Jest tolerancyjne.
7. Dziecko rozumie i akceptuje uczucia swoje i innych.
8. Posiada odpowiedni zasób doświadczeń i umiejętności potrzebnych do dalszego rozwoju i edukacji.

5. Zadania przedszkola w aspekcie kształtowania podstawowych wartości moralnych.

Do podstawowych zadań placówki przedszkolnej w zakresie kształtowania podstawowych wartości życiowych należy:

- * Stwarzanie dzieciom warunków do poznania samego siebie i swych mocnych stron oraz kształtowanie refleksyjnego patrzenia na siebie w relacjach z innymi.
- * Pomaganie jednostce w myśleniu o różnych wartościach, oraz nad praktycznym zastosowaniem i wyrażaniem ich w odniesieniu do samego siebie, do innych ludzi, do całych społeczności i świata jako całości.
- * Pogłębianie zrozumienia, motywacji i odpowiedzialności odnośnie do podejmowania pozytywnych decyzji osobistych i społecznych.
- * Inspirowanie jednostek do poszukiwania własnych społecznych, moralnych i duchowych wartości, a także do pamiętania o praktycznych metodach ich zgłębiania i rozwoju.
- * Zachęcanie wychowawców i opiekunów do traktowania edukacji jako sposobu formowania u wychowanków pewnej filozofii życiowej, ułatwiającej dojrzewanie, pełny rozwój i podejmowanie decyzji, aby potrafili się integrować ze społeczeństwem z ufnością.

6. Powinności opiekuna - wychowawcy, nauczyciela.

- * Diagnozowanie potrzeb wychowanków w danej grupie przedszkolnej.
- * Diagnozowanie sytuacji rodzinnej dziecka.
- * Integrowanie grupy i dbałość o utrzymanie w niej dobrej atmosfery.

- * Obserwowanie , notowanie i ocenianie zachowań dzieci.
- * Organizowanie sytuacji wychowawczych np.: imprez okolicznościowych, wycieczek, wyjazdów do teatru, zajęć otwartych stwarzających możliwość integrowania grupy, kształtowania kultury osobistej, wdrażania do współdziałania, poszerzania doświadczeń.
- * Utrzymywanie partnerskiej współpracy z rodzicami dzieci i wspieranie ich w wychowaniu dzieci.

7. Metody i formy osiągnięcia celów wychowawczych.

Do podstawowych metod stosowanych w pracy z małymi dziećmi przy wdrażaniu wartości moralnych należą:

- metoda zadaniowa (powierzenie konkretnych zadań swoim wychowankom)
- metoda modelowania (dawanie im dobrego przykładu)
- metoda sytuacyjna
- burza mózgów
- metody technik relaksacyjnych
- metody technik plastycznych (arteterapia)
- metody technik muzycznych (muzykoterapia)
- zabawa organizowana i spontaniczna;
- twórczość plastyczna i artystyczna dzieci;
- dobór i przybliżanie odpowiedniej literatury dziecięcej;
- organizacja imprez integracyjnych.

8. Kodeks Przedszkolaka.

Dziecko ze względu na swoją niezaradność wymaga specjalnej ochrony i opieki. Ma ono niepowtarzalne prawo do życia, nazwiska, narodowości, do życia w rodzinie. Specjalne uprawnienia przyznane dziecku przez prawo mają mu zapewnić odpowiednie warunki życia, pełny rozwój jego osobowości, a także możliwość pozytywnej samorealizacji swojego losu.

Przedszkolak ma prawo:

- * Posiadać i wyrażać swoje zdanie, swoje uczucia
- * Uczestniczyć we wszystkich formach aktywności proponowanych przez przedszkole
- * Przebywać w warunkach zapewniających bezpieczeństwo
- * Zdobywać wiedzę i bawić się
- * Do swojej prywatności, samotności i niezależności
- * Do snu i wypoczynku
- * Do nienaruszalności cielesnej
- * Do zaspokojenia swoich potrzeb
- * Do indywidualnego tempa rozwoju
- * Do pomocy ze strony nauczyciela gdy tylko tego potrzebuje

Przedszkolak ma obowiązek:

- * Stosować formy grzecznościowe w stosunku do kolegów i osób dorosłych
- * Dbać o bezpieczeństwo swoje i kolegów
- * Przestrzegać zasad obowiązujących w grupie
- * Respektować polecenia nauczyciela
- * Dbać o książki i zabawki
- * Nieść pomoc rówieśnikom a szczególnie młodszym kolegom
- * Wywiązywać się z powierzonych zadań
- * Szanować własność innych
- * Jasno okazywać co myśli i czuje.
- * Szanować godność i wolność drugiej osoby

Opracowując „Kodeks postępowania”, musimy zarówno wspierać i motywować je do przestrzegania obowiązujących norm i zasad, jak również konsekwentnie egzekwować go. Skutecznym środkiem wychowania są nagrody, pochwały oraz kary.

☺ Podstawowe formy nagradzania:

- * -pochwała indywidualna
- * -pochwała wobec grupy
- * -pochwała przed rodzicami
- * -udostępnienie atrakcyjnej zabawki
- * -drobne nagrody rzeczowe w formie emblematów, znaczków i tp.

☹ Podstawowe formy konsekwencji:

- * -upomnienie słowne indywidualne
- * -upomnienie wobec grupy
- * -poinformowanie rodziców o przewinieniu
- * -odsunięcie od zabawy
- * -zastosowanie aktywności mającej na celu rozładowanie negatywnych emocji

☹ Przedszkolakowi nie wolno:

- * Bić, popychać, wyrządzać krzywdy innym,
- * .Przezywać innym, wyśmiewać się z innych,
- * Przeszkadzać innym w zabawie i pracy,
- * Niszczyć rzeczy innych,
- * Krzyczeć i hałasować,
- * Biegać w sali zajęć,
- * Niszczyć zabawek i innych przedmiotów w przedszkolu.

9. Podstawowe cele programu.

Cele ogólne programu:

1. podejmowanie działań wspierających wszechstronny rozwój dziecka, wspomaganie dzieci zdolnych, niwelowanie trudności edukacyjnych,
2. kształtowanie umiejętności akceptowania siebie, rozpoznawania i wyrażania swoich uczuć, poszanowania drugiego człowieka.

Cele szczegółowe:

1. wzbogacanie wiedzy o otaczającym świecie i zdobywanie nowych doświadczeń,
2. kształtowanie podstawowych postaw moralnych: uczciwości, tolerancji, sprawiedliwości, odpowiedzialności, życzliwości, prostoty, miłości, jedności, wolności, szczęścia, współdziałania, wolności – podstawowych wartości w życiu,
3. wdrażanie do umiejętności właściwego porozumiewania się, rozwiązywania problemów i świadomego podejmowania decyzji,
4. rozwijanie umiejętności rozróżniania dobra i zła,
5. uświadamianie dzieciom o czujących zagrożeniach, wdrażanie do przestrzegania zasad warunkujących bezpieczeństwo swoje i innych,
6. uświadomienie dziecku jego praw i obowiązków,
7. wzmacnianie poczucia wartości i budowanie pozytywnego obrazu samego siebie,
8. tworzenie więzi uczuciowej z rodziną i środowiskiem.

10. Harmonogram działań, termin, formy realizacji, standardy osiągnięć dzieci.

Moduł I

1. **Wartość:** współdziałanie, integracja

2. **Czas realizacji:** wrzesień, październik.

3. **Tematyka okolicznościowa:**

-pierwsze dni w przedszkolu, adaptacja dzieci trzyletnich i nowoprzybyłych do grup, uroczystość pasowania na przedszkolaka.

4. **Formy realizacji:**

-zawarcie kontraktów grupowych odnośnie właściwych zachowań w grupie rówieśniczej i konieczności jego respektowania, rozmowy, pogadanki,
-pomoc i opieka dzieci starszych nad młodszymi.

5. **Standardy osiągnięć:**

- unika kłótni, krzyku, przestrzega zasad i norm postępowania, rozumie konsekwencje ich łamania,
-ma świadomość potrzeby dzielenia się z innymi,
- rozróżnianie negatywnych i pozytywnych form zachowania;
- akceptowanie drugiego człowieka;

- przestrzeganie kompromisu w zabawie, rozwiązywanie konfliktów,
- pomaganie niepełnosprawnym i innym,
- rozpoznawanie i nazywanie uczuć innych,
- kształtowanie samodzielności,
- kształtowanie odporności emocjonalnej.
- dba o bezpieczeństwo swoje i innych.

Moduł II

1. Wartość: pokora, obyczajowość

2. Czas realizacji: listopad.

3. Tematyka okolicznościowa: Dzień Wszystkich Świętych, Dzień Niepodległości

4. Formy realizacji:

- odwiedzanie grobów na cmentarzu, uczczenie ich śmierci poprzez zapalenie zniczy,
- pogadanki na temat życia i śmierci, szczególnie w grupie dzieci sześciolletnich,
- przygotowanie na zajęciach wianki na groby, przynoszenie zniczy,
- rozmowy z dziećmi, odwiedziny w Jednostce Wojskowej, zapoznanie z symbolami narodowymi Polski (godło, flaga, hymn).

5. Standardy osiągnięć:

- wrażliwość, szacunek do tego co było i co jest obecnie, wzmacnianie więzi z rodziną poprzez udział w Zaduszkach,
- uświadomienie przynależności narodowej, rozumienie pojęć: ojczyzna, naród, godło, hymn
- kształtowanie poczucia przynależności do grupy, rodziny oraz wypełnianie obowiązków na ich rzecz,
- dbanie o dobro własne i innych,
- odczuwanie więzi z przedszkolem, domem rodzinnym i ojczyzną,
- kulturalne zachowywanie się w każdej sytuacji,

Moduł III

1. Wartość: pokój i jedność.

2. Czas realizacji: grudzień.

3. Tematyka okolicznościowa: Święta Bożego Narodzenia

4. Formy realizacji:

- wigilie grupowe (występy dzieci z programem artystycznym)
- przygotowywanie upominków dla najbliższych,
- zapoznanie z historią Bożego Narodzenia poprzez wspólne czytanie, i przeżywanie treści
- wykonanie bądź zbiórka drobnych upominków dla dzieci potrzebujących (dostarczenie ich do GOPS-u lub Domu Dziecka)

5. Standardy osiągnięć:

- wyraża swoje emocje w sposób kontrolowany,
- odczuwa jedność ze społecznością przedszkolną, całym społeczeństwem,
- ma wyrozumiały i współczujący stosunek do innych dzieci,

-dostrzega i rozumie potrzeby innych

Moduł IV

1. **Wartość:** szacunek.
2. **Czas realizacji:** styczeń.
3. **Tematyka okolicznościowa:** Dzień Babci i Dziadka.

4. **Formy realizacji:**

- uroczyste obchody tych dni, wykonanie upominków dla Babci i Dziadka, zaproszeń na występy artystyczne wnuczków,
- występ artystyczny dzieci dla seniorów z Domu Pomocy Społecznej

5. **Standardy osiągnięć:**

- uwrażliwianie na potrzeby innych członków rodziny,
- spokojne i ciche zachowanie się podczas opieki nad osobą starszą np. babcią, dziadkiem...,
- uczestniczy w wypełnianiu drobnych obowiązków domowych

Moduł V

1. **Wartość:** tolerancja.
2. **Czas realizacji:** luty i marzec.
3. **Tematyka okolicznościowa:**

miesiące wdrażania uczuć tolerancji wobec inności np.: dzieci niepełnosprawne, mające trudności w opanowaniu podstawowych umiejętności i wiadomości

4. **Formy realizacji**

- pogadanki, rozmowy, metody sytuacyjne, problemowe, czytanie opowiadań na dany temat, wyjazd do przedszkola integracyjnego,
- praca wyrównawcza, korekcyjna i kompensacyjna.

5. **Standardy osiągnięć:**

- kształtowanie postaw otwartych, tolerancyjnych, nastawionych na różnorodność i akceptację innych kultur i narodów, szanowanie praw człowieka.
- nie wyrządzanie nikomu krzywdy: nie wyzywa, nie wyśmiewa, nie przedrzeźnia i innych.

Moduł VI

1. **Wartość:** odpowiedzialność i uczciwość.
2. **Czas realizacji:** kwiecień.
3. **Tematyka okolicznościowa:**

Dzień Ziemi, tygodniowy cykl zajęć z zakresu edukacji ekologicznej (występy artystyczne, teatryki, segregowanie śmieci, recykling i inne)

4. **Formy realizacji:**

czytanie odpowiednich utworów literackich, wierszy, udział w konkursach przedszkolnych

i gminnych

5. Standardy osiągnięć:

- okazuje pomoc słabszym
- opiekuje się przyrodą w szerokim aspekcie

Moduł VII

1. Wartość: miłość, patriotyzm

2. Czas realizacji: maj i czerwiec.

3. Tematyka okolicznościowa: Dzień Matki , Święto Konstytucji 3-go Maja

4. Formy realizacji:

- wykonanie zaproszeń na pokaz artystyczny,
- przygotowywanie prezentów dla Mam,
- przygotowywanie się do występu artystycznego,
- wzmacnianie więzi emocjonalnej z rodziną,
- rozwijanie zainteresowania własną miejscowością i regionem,
- wzmacnianie poczucia przynależności narodowej, historycznej, kulturowej,
- uświadamianie oraz wpajanie szacunku dla kultury własnego narodu oraz jego dziedzictwa,

5. Standardy osiągnięć:

- ma poczucie własnej wartości, wie, że jest kochane i akceptowane,
- posiada umiejętność wyrażania swoich uczuć w sposób zrozumiały dla innych,
- docenia trud i wysiłek matki włożony w opiekę i wychowanie nad nim.

Moduł VIII

1. Wartość: szczęście.

2. Czas realizacji: na bieżąco.

3. Tematyka okolicznościowa: Dzień Dziecka, urodziny wychowanków

4. Formy realizacji:

- uroczyste obchody tych świąt, stwarzanie odpowiedniej atmosfery, rozmowy z dziećmi, zajęcia artystyczne, relaksacyjne, swobodne,
- wykonanie drobnych niespodzianek w dowolnej formie dzieciom ubogim (dostarczenie do GOPS).

5. Standardy osiągnięć:

- nazywa pozytywne cechy charakteru: koleżeństwo, życzliwość, uprzejmość
- zachowuje się właściwie w stosunku do swoich rówieśników.

12. Ewaluacja.

W ewaluacji uwzględnia się odczucia wychowanków, opinie rodziców, nauczycieli, pracowników przedszkola, przedstawicieli organów prowadzących oraz sugestie nadzoru pedagogicznego.

Sposoby ewaluacji:

- * Analiza dokumentów - dzienniki, plany miesięczne w poszczególnych grupach, sprawozdania.
- * Arkusze obserwacji.
- * Ankiety - kierowane do rodziców i nauczycieli.
- * Ocena realizacji programu na końcowej radzie pedagogicznej.

13. Literatura.

1. Teresa Ogrodzińska(red), „ Nigdy nie jest za wcześnie - rozwój i edukacja małych dzieci”, Warszawa 2004r., Fundacja Rozwoju Dzieci im. Jana Amosa Komeńskiego.
2. Program Wychowania i Edukacji Przedszkolnej „, Wesołe Przedszkole”.
3. Statut Przedszkola w Nowej Wsi Lęborskiej.
4. Diane Tillman, Pilar Quera Colomina: „, Wychowanie w duchu wartości”, Warszawa 2004r., WSiP S.A.
5. Diane Tillman, Diana Hsu: „, Wchodzenie w świat”, Warszawa 2004r., WSiP S.A.
6. Jadwiga Walczyna: „,Kształtowanie postaw społeczno-moralnych dzieci w wieku przedszkolnym”, Warszawa 1978r., WSiP.
7. Wanda Woronowicz: „, Problemy edukacji refleksyjnej”, Koszalin 2000r., Wydawnictwo Uczelniane BWSH.
8. M.Garczak, E.Złowacka Jetter, M.Bojarska, M. Paris:„, Jak konstruować program wychowawczy szkoły ,” Kraków 2001r, wyd. Rubikon.